
– Vi må ingenting!

INTERVJU

TORI FLAATTEN HALVORSEN

tori.f.halvorsen@gmail.com

En av initiativtakerne bak #legermåleve, Ida Marie Ringerud, søker alltid etter et fellesskap – på reise, hjemme, på jobb, på scenen og blant pasienter, kollegaer og venner. Det er der livet leves.

Talentfull: – Når jeg syns det er vanskelig i legejobben, tenker jeg at da kan jeg satse på sangen. Foto: Jens Petter Larsen / ferskvannfilm.no

Når Ida Marie Ringerud snakker om Maiken Schultz, som tok sitt eget liv i starten av juni i fjor, renner tårene nedover kinnene til den erfarne legen. Midt i tårene slår Ida Marie om dialekten for å imiterer den livsglade, nordnorske legen Maiken da hun ønsket Ida Marie velkommen til Gjøvik sykehus. «Det kan virke overveldende og kaotisk, men det går bra!» trøstet Maiken den nye turnuslegen.

– Når det *ikke* gikk bra med Maiken, så kan det samme skje med oss alle, fortsetter Ida Marie bestemt, denne gangen på totendialekt. Vi sitter i spisestuen i huset i utkanten av Gjøvik. Rundt bordet er det turkise stoler med altfor mye kattehår, ifølge huseieren. På veggene er det to klokker. Den ene klokken går feil, og den andre har stoppet, men defekte klokker stopper ikke Ida Maries engasjement. Hun forteller om visjonen til interessegruppen: ingen flere leger skal ta sitt eget liv på grunn av utfordringer eller belastninger i jobben. Dette budskapet har truffet mange leger, spesielt de unge kvinnelige sykehuslegene. I en lukket Facebook-gruppe, der vel 6 300 leger er medlemmer, finnes det et rom for å dele erfaringer, frustrasjoner og løsninger.

Ida Marie Ringerud

Født i 1980

Cand.med., 2013

LIS1-lege, Sykehuset i Gjøvik, 2013–15

Fastlege, Kapp legesenter, 2015–d.d.

Konstituert overlege, avdeling for TSB (Tverrfaglig spesialisert behandling for ruslidelser), Sykehuset Innlandet, Sanderud, 2020–d.d.

Legevaktslege, Gjøvik interkommunale legevakt, 2015–d.d.

Artist i Urbane Totninger, 2007–d.d.

Artist på Beat for beat, NRK, 2008–d.d.

– Fellesskapet vi har laget, er kanskje det aller viktigste vi har oppnådd. Jeg mener at det har spredt seg til arbeidshverdagen også. Når jeg konfererer med kollegaer, er det en bedre tone nå enn tidligere. Det er avgjørende for hverdagen, sier legen som i hele karrieren har svitsjet mellom legeyrket og artistyrket.

Sammen med 6–7 menn har hun hver sommer siden 2007 stått på scenen med teatergruppen Urbane Totninger. Totalt har sommershowene vært spilt rundt 800 ganger – nesten alltid med fulle telt. I tillegg har hun vært sanger på NRKs Beat for Beat fem ganger. Den foreløpig siste gangen var i september i fjor. Iført en rosa og hvit drakt og med elegante høyhælede sko, sang hun med klokkeren tone lange tekster uten å nøle. Musikkprogrammet ble vist bare åtte dager før Ida Marie på nytt var i et TV-studio. På direkten stod hun rakrygget og veltalende med en tekkelig marineblå kjole rett overfor Ingvild Kjerkholt på Debatten med Fredrik Solvang. Den tidligere helseministeren messet om at det er viktig at legene først må ta på seg sine egne oksygenmasker, for så å hjelpe pasientene sine.

– Poenget er nettopp at politikerne *ikke* sørger for at vi har tilgang på oksygenmaskene, fnysrer Ida Marie, som legger til at hun var skikkelig forbannet der hun stod. Først nå legger jeg merke til Ida Maries halssmykke med fire bokstaver. Der står det rett og slett «Faen». Det er et faen til ting som er vanskelig i livet som lege, men også i livet som menneske. Hun er opptatt av begge deler.

«Det handler om å ha ledere som lytter etter hva jeg trenger. Det evner min leder. Da er det enkelt å yte tilbake»

Være lege versus å jobbe som lege

Hun vil ikke *være en lege*, men *jobbe som en lege*. Det forebygger også selvmord, mener hun. Den nyeste forskningen på selvmord viser at mannlige leger som har avsluttet karrieren eller nærmer seg pensjonsalderen, er de som oftest tar livet sitt.

Faen: – Det er et faen til ting som er vanskelige i livet som lege, men også i livet som menneske. Foto: Jens Petter Larsen / ferskvannfilm.no

– Det er noe med at man har valgt jobben framfor egne relasjoner. Når man har full gass på jobben, risikerer man å *ikke* få til sine egne relasjoner. Barna, ektefellen og andre blant venner og familie er ikke lenger der når pensjonstiden tikker inn. Identiteten som lege er borte. Tomheten kan drepe. Fellesskap og tilhørighet er viktig. På jobb og hjemme, i alle deler av livet.

Fellesskap som en rød tråd

Ida Marie er vokst opp i den samme lille bygda som hopperen Maren Lundby og programlederen Anne Lindmo. På Bøverbru i Vestre Toten var hun tett på gården til besteforeldrene, samt tanter, onkler (inkludert noen som egentlig var besteforeldrenes fosterbarn) og en drøss med søskenbarn. Hun var selv «dritten i midten» i en kjernefamilie på fem. I storfamilien opplevde hun et avgjørende fellesskap der alle heiet på alle. Dessuten delte de sorgene når de oppstod. Likevel hadde Ida Marie en utferdslstrang. Hun ønsket å oppleve det

som skjedde utenfor det homogene Tøten, men ikke til USA, som hun tenkte hun kunne reise til «når som helst ellers». Som 17-åring dro hun på utveksling til nord i Argentina, der menneskene – i all hovedsak urbefolkningen – levde under helt andre livsvilkår enn det vi gjør i Norge. Også her opplevde hun et enormt felleskap.

– 40 mennesker stod og vinket meg farvel på flyplassen da året var over, sier hun mens tårene renner for andre gang under intervjuet. Hun har vært tilbake tre ganger, og den argentinske «moren» var på besøk på Gjøvik for noen år siden. Snart vil Ida Marie ta med seg ungene sine dit. Alle bør se hvordan folk lever med mye dårligere livsbetingelser enn her i Norge. Fellesskapet er like viktig, uansett hvor i verden man bor.

Men opplevelsen av fellesskap slo sprekker da Ida Marie kom hjem fra Argentina. Det gamle ungdomsmiljøet var ikke så lett å hoppe inn i etter å ha sett noe helt annet enn det de hadde gjort. I tillegg døde mormoren, som hun var svært knyttet til. Det ble et ensomt år som til slutt endte med at hun skiftet skole.

– Det går litt i 6–7-årssykluser for meg. Da jeg hadde født sønnen min og kom hjem til huset vi akkurat hadde kjøpt, gikk forholdet til barnefaren i stykker. Det var en nedtur. Mindre tungt ble det ikke av å ha to unger alene store deler av tiden samtidig som jeg snart skulle gjennomføre et sykehusår, sier hun alvorlig samtidig som sønnen kommer inn i spisestuen. Han trenger litt trøst for et eller annet som har skjedd. Mens Ida Marie tørker tårer med den største selvfølgelighet, forteller hun at hun alltid tar telefonen hvis gutten eller storesøsteren hans ringer når hun er på jobb. Ungene først – det må pasientene forstå, mener hun.

Travel: Det går fra teater, TV-opptreder til ulike legejobber i Ida Marie Ringerud sitt liv. Legevakt liker hun særlig godt. Foto: Jens Petter Larsen / ferskvannfilm.no

Så er vi tilbake i historien om dåpen av sønnen rett etter at hun ble alene med ungene. Som trøst til det nye guttebarnet – og kanskje til seg selv – sang hun «Ingen som du» av Ingebjørg Bratland. I teksten står det:

Sjå deg for
Kring dine føter
Ville vekster av mange slag
Det lever i lag
Og her har dei røter
Så sjå
Du høyrer med
For du har både vett nok, mot nok og ro nok ...

Sangen som en støtte

– Sangen hjelper deg i vanskelige tider?

– Absolutt. Og dessuten er det slik at når jeg syns det er vanskelig på legejobben, da tenker jeg at jeg satse på sangen. Og når jeg hver vår jobber sammen med de helproffe musikerne og artistene for å lage et nytt show, får jeg drittanker om at jeg ikke kan synge, ikke har evner til å være morsom eller kan imitere. Da trøster jeg meg med at jeg kan rømme tilbake til jobben som lege. Men i så fall ville jeg savne det livsbejaende med å leke, prøve ut og få til noe artig sammen med gutta på scenen. Og med publikum. Det vi skaper på scenen, blir alltid bedre når vi får en dialog med publikum.

«Jeg tror pasientene liker at leger er mennesker med tull, feil og mangler»

På YouTube finnes en fnisende, høygravid «allsidig Gromjinte» på scenen på sommershowet i 2011. Mens hun stryker seg over den kulerunde magen pakket inn i en glitrende divakjole, mimrer hun tilbake på «de to deilige minuttene» som faktisk var starten på hele svangerskapshelvetet.

Egentid: Innimellom alle gjøremål har Ida Marie Ringerud behov for refleksjon og egentid. Foto: Jens Petter Larsen / ferskvannfilm.no

– Du er ikke redd for at pasientene reagerer?

– Absolutt ikke. Jeg tror pasientene liker at leger er mennesker med tull, feil og mangler. Også inne på legekontoret har jeg troa på det helt menneskelige ispedd litt humor. På scenen er jeg selvfølgelig enda mye mer fri. Der kan jeg gjøre hva jeg vil. Hadde det vært et poeng å være naken for å få en ekstra latter fra publikum, så kunne jeg gjort det også. Men det har ennå ikke vært snakk om det, smiler Ida Marie, som for første gang siden andreåret på medisin, ikke skal stå på scenen i sommer. Hun brukte derimot friukene sine allerede i februar. Da spilte hun show med Urbane Totninger på Chat Noir, midt i Oslo sentrum.

«Det er jo helt sprøtt at våre felles skattepenger brukes til å få leger fra vikarbyråer til å jobbe der leger ikke vil jobbe på grunn av arbeidsforholdene som tilbys»

– Men hvordan får du til å kombinere fastlegejobb, legevakter og jobb som konstituert overlege på en TSB-klinikk, samtidig som du er artist og aksjonist?

– Det handler om å ha ledere som lytter etter hva jeg trenger. Det evner min leder. Da er det enkelt å yte tilbake. Som alenemor med to små unger, måtte jeg søke meg til en sykehustjeneste uten vaktbelastning. Jeg var også tydelig på at jeg *måtte* få spille show hvis jeg skulle klare jobben. På fastlegekontoret jobber en flink kollega halvparten av tiden på min liste. Det fungerer kjempefint. Men går ikke dette i lengden, så slutter jeg. Da får jeg heller gå over i det private der det er større fleksibilitet. Men det er jo helt sprøtt at våre felles skattepenger brukes til å få leger fra vikarbyråer til å jobbe der leger ikke vil jobbe på grunn av arbeidsforholdene som tilbys. Ofte er det jo til og med akkurat de samme fagfolkene. På toppen av det hele klarer ikke arbeidsgiveren i det offentlige å tilby oss faste stillinger, men vikariat på vikariat. Og nyutdannede leger kommer seg ikke inn på arbeidsmarkedet som LIS1-leger. Da er det ikke rart at

de søker seg til andre jobber. Vi leger er arbeidsomme, smarte, ansvarlige, samvittighetsfulle og har høy arbeidsmoral, enorm arbeids- og simultankapasitet, og vi blir til jobben er gjort. Dessuten er vi nesten aldri syke. Selvfølgelig er vi attraktive også utenfor helsetjenesten. Når skal politikerne begynne å lytte til oss, undrer Ida Marie.

«Og bare så er det sagt – det er mange helsearbeidere som er innlagt på TSB. Leger og andre helsearbeidere er vanlige mennesker»

– Har ikke #legermåleve fått gjort noe med systemet?

Det er en lang pause før hun rister på hodet og leder samtalen inn på noe annet.

– Jeg har verdens beste pasienter på TSB-klinikken. Det er så mange fordommer mot mennesker som bruker rus. Ofte er det en årsak til at de har falt ut, for å si det sånn. Det kunne vært hvem som helst av oss. Og bare så er det sagt – det er mange helsearbeidere som er innlagt på TSB. Leger og andre helsearbeidere er vanlige mennesker.

Hemningsløs: «Gi faen og heng fra deg jakken her» er kanskje tanken når man kommer på besøk hos Ida Marie Ringerud. Foto: Jens Petter Larsen / ferskvannfilm.no

- Men har du dobbeltspesialitet oppi det hele?
- Absolutt ikke. Jeg er verken ferdig spesialist i rus- og avhengighetsmedisin eller i allmennmedisin. Jeg må ingenting. Den erkjennelsen har hjulpet meg gjennom det ene og det andre.
- Hvordan fikk du overskudd til å starte #legermåleve?

– For det første gjorde jeg det ikke alene. For det andre hadde jeg alle artistene rundt meg da det skjedde. Sammen med dem fant vi ut hvordan vi skulle vekke folk der ute. Vi visste at vi måtte fortelle historier i kanaler der alle har tilgang, altså sosiale medier og presse uten betalingsmur. NRK ble viktig – der kjente jeg tilfeldigvis noen allerede. Så dermed endte jeg opp med å bli «ansiktet utad».

Hun legger til en annen ting som ble avgjørende.

– Kjæresten min er helikopterpilot. Han var en god og klok støttespiller gjennom prosessen. I luftfarten har man forstått at arbeidstakerne må ha det bra på jobben hvis de skal prestere og være «fit for flight». Det betyr begrensninger i arbeidstid og pålagt hviletid. Helikopterpiloter har ansvar for andres liv, akkurat som oss leger. Først da han snakket om det på en sånn rettfram-måte, forstod jeg at vi måtte tenke utenfor kulturen i helsetjenesten. Det er en kultur der man skal holde ut. Slik rammebetingelsene er lagt opp nå, kommer vi ikke til å klare dette. Legene er ikke lenger menn med hjemneværende, oppofrende koner, som legger til rette for at ektefellen skal jobbe døgnet rundt. Vårt neste prosjekt blir kanskje å kartlegge hvor mye ubetalt overtid norske leger jobber. Kanskje det kan hjelpe slik at helsepolitikere faktisk forstår hva som står på spill? avslutter Ida Marie.

Idet jeg skal ta jakken ned fra knaggen, ser jeg at klesknaggen som skal se ut som gull, er formet som en hånd der tredje finger står rett til værs. På knaggen ved siden av henger en jakke med rosa paljetter som hun og datteren deler. Det sier i alle fall Ida Marie.

Publisert: 18. juli 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0316

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. mars 2026.